

Με απώλειες 2,85 δισ. ευρώ τα φαρμακεία στην επταετία

Στα 2,85 δισ. ευρώ υπολογίζονται οι συσσωρευμένες απώλειες της αγοράς φαρμακείων το διάστημα 2009-2016, σύμφωνα με μελέτη της ICAP, με το ύψος αυτής να εκτιμάται ότι έκλεισε πέρυσι στα 4,795 δισ. ευρώ. Πάντως, η συνολική αγορά κατάφερε πέρυσι να περιορίσει τον ρυθμό υποχώρησης σε επίπεδα χαμηλότερα του 1%, καθώς η πτώση του τζίρου από τα συνταγογραφούμενα φάρμακα μετριάστηκε σε σημαντικό βαθμό από την άνοδο των πωλήσεων ΜΗΣΥΦΑ και άλλων προϊόντων. >17

» Η γενικότερη πτώση των πωλήσεων τα τελευταία χρόνια δεν οφείλεται σε μείωση των επισκέψεων των Ελλήνων στα φαρμακεία, αλλά κυρίως στη μείωση της μέσης δαπάνης ανά απόδειξη

[ICAP Group] Τα προβλήματα ρευστότητας παραμένουν - Ζήτημα επιβίωσης για τις μικρές επιχειρήσεις

Η κρίση ψαλίδισε τζίρο αξίας 2,85 δισ. ευρώ από τα φαρμακεία

Του Γιώργου Σακκά
gsakkas@nafemporiki.gr

Στα 2,85 δισ. ευρώ υπολογίζονται οι συσσωρευμένες απώλειες της αγοράς φαρμακείων το διάστημα 2009-2016, σύμφωνα με μελέτη της ICAP, με το ύψος αυτής να εκτιμάται ότι έκλεισε πέρυσι στα 4,795 δισ. ευρώ. Πάντως, η συνολική αγορά κατάφερε πέρυσι να περιορίσει τον ρυθμό υποχώρησης σε επίπεδα χαμηλότερα του 1%, καθώς η πώση του τζίρου από τα συνταγογραφούμενα φάρμακα μετριασθηκε σε σημαντικό βαθμό από την άνοδο των πωλήσεων ΜΗΣΥΦΑ και άλλων προϊόντων. Όπως σημειώνεται στην πέμπτη έκδοση της κλαδικής μελέτης που ολοκληρώθηκε πρόσφατα από τη Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών της ICAP Group και παρουσιάζει σήμερα η «N», η γενικότερη πτώση των πωλήσεων τα τελευταία χρόνια δεν οφείλεται σε μείωση των επισκέψεων των Ελλήνων στα φαρμακεία, αλλά κυρίως στη μείωση της μέσης δαπάνης ανά απόδειξη, η οποία είναι αποτέλεσμα των πιέσεων στις τιμές των φαρμάκων, αλλά και της προσπάθειας από την πλευρά της Πολιτείας να κατευθύνει τη ζήτηση προς τα χαμηλότερους κόστους σκευάσματα, όπως είναι τα γενόσημα.

Σύμφωνα με τον Μάρκο Κοντοές, Senior Consultant Διεύθυνσης Οικονομικών Μελετών της ICAP Group, ο οποίος ασχολείται με την επιμέλεια των μελετών του φαρμάκου, οι συνολικές πωλήσεις φαρμάκων (σε τιμές λιανικής) παρουσίασαν ανοδική πορεία την περίοδο 2004-2009 με μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης 11% περίπου. Μάλιστα το 2009 σημειώθηκε και ιστορικό ρεκόρ πωλήσεων με τον συνολικό τζίρο στα φαρμακεία να αγγίζει τα 7,7 δισ. ευρώ.

Οι διαδοχικές μειώσεις στις τιμές των φαρμάκων τα τελευταία χρόνια, καθώς και η εφαρμογή ελέγχων στη συνταγογράφηση, είχαν ως αποτέλεσμα η αξία των συνολικών πωλήσεων φαρμάκων να

συρρικνωθεί την περίοδο 2009-2015 (σώρευτική μείωση κατά 41% περίπου). Το 2015 οι εν λόγω πωλήσεις μόνο για τα φάρμακα διαμορφώθηκαν σε 4.119,5 εκατ. ευρώ, από 4.234,1 εκατ. ευρώ το προηγούμενο έτος (μείωση 2,7%), ενώ το 2016 εκτιμώνται σε 4.050 εκατ. ευρώ. Αντίστοιχα, οι συνολικές πωλήσεις των φαρμακείων, κατόπιν θεσμικών παρεμβάσεων (αλλαγή ασφαλιστικής τιμής, διεύρυνση λίστας Μη Συνταγογραφούμενων και Μη Αποζημιούμενων Φαρμάκων, επέκταση ηλεκτρονικής συνταγογράφησης, κ.ά.), σημείωσαν πτώση τα τελευταία χρόνια και δείχνουν σημάδια σταθεροποίησης από το 2013 και έπειτα. Το 2015 εκτιμώνται σε 4.838 εκατ. ευρώ, ενώ το 2016 αναμένεται να διαμορφωθούν σε 4.795 εκατ. ευρώ περίπου.

Από την πλευρά της η Σταματίνα Παντελαίου, διευθύντρια Οικονομικών-Κλαδικών Μελετών της ICAP Group, αναφέρει σχετικά με τη διάρθρωση των πωλήσεων: «Τα έσοδα από τα φάρμακα καλύπτουν το μεγαλύτερο ποσοστό επί του συνόλου (περίπου 85%), ενώ ακολουθούν τα παραφαρμακευτικά προϊόντα (βιταμίνες, σιρόπια, αναπνευστικά, παιδικές τροφές, συμπληρώματα, κτλ) με 11% και τα καλλυντικά με 4%. Τα συνταγογραφούμενα φάρμακα εκτιμάται ότι κάλυψαν ποσοστό 64% περίπου της αξίας των συνολικών πωλήσεων των φαρμακείων (75% περίπου επί των συνολικών πωλήσεων φαρμάκων) και ακολούθη-

σαν τα μη συνταγογραφούμενα φάρμακα και τα φάρμακα υψηλού κόστους, το μερίδιο των οποίων εκτιμάται σε 13% και 8% αντίστοιχα».

Η διάρθρωση του κλάδου

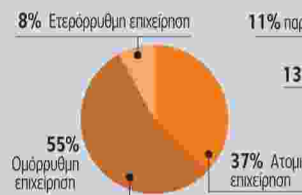
Στον κλάδο του λιανικού εμπορίου φαρμάκων και παραφαρμακευτικών ειδών δραστηριοποιείται πλήθος επιχειρήσεων (φαρμακεία). Η εφαρμογή των μειώσεων τόσο στις τιμές των φαρμάκων όσο και στο περιθώριο κέρδους, καθώς και οι καθυστερήσεις πληρωμών των ασφαλιστικών ταμείων έχουν επιφέρει αλυσιδωτές αντιδράσεις και παρενέργειες, δημιουργώντας σοβαρά προβλήματα ρευστότητας, πλήττοντας το σύνολο του εν λόγω κλάδου και συντηρώντας ένα γενικότερο κλίμα αβεβαιότητας.

Κύριο χαρακτηριστικό της λιανικής αγοράς φαρμάκων είναι η ύπαρξη πληθώρας σημείων πώλησης, διάσπαρτων σε όλη τη χώρα, με αποτέλεσμα η αγορά να είναι κατακερματισμένη. Με βάση τα στοιχεία του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου (ΠΦΣ), ο αριθμός των φαρμακείων το 2015 εκτιμάται σε περίπου 10.400 (τα συστεγαζόμενα φαρμακεία εκτιμώνται σε περισσότερα από 700), από 10.804 το προηγούμενο έτος. Τα περισσότερα συναντώνται στον νομό Αττικής, καταλαμβάνοντας ποσοστό 38% επί του συνόλου και ακολουθεί η διοικητική περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας με ποσοστό 19%.

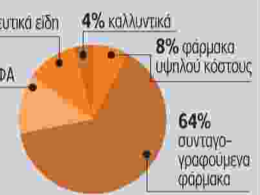
Η συντριπτική πλειονότητα των φαρμακείων αφορά μεμονωμένα/ανεξάρτητα καταστήματα. Σύμφωνα με στοιχεία της ICAP DataBank, το 55% εξ αυτών είναι ομόρρυθμες εταιρείες, το 37% ατομικές επιχειρήσεις, ενώ το 8% αφορά ετερόρρυθμες εταιρείες.

Στην εγχώρια αγορά φαρμακείων δραστηριοποιούνται και κάποιες εταιρείες (ιδρυθείσες στην πλειονότητά τους από φαρμακοποιούς), οι οποίες έχουν αναλάβει την «κεντρική συμβουλευτική διαχείριση» ενός δικτύου φαρμακείων που λειτουργούν ενταγμένα υπό

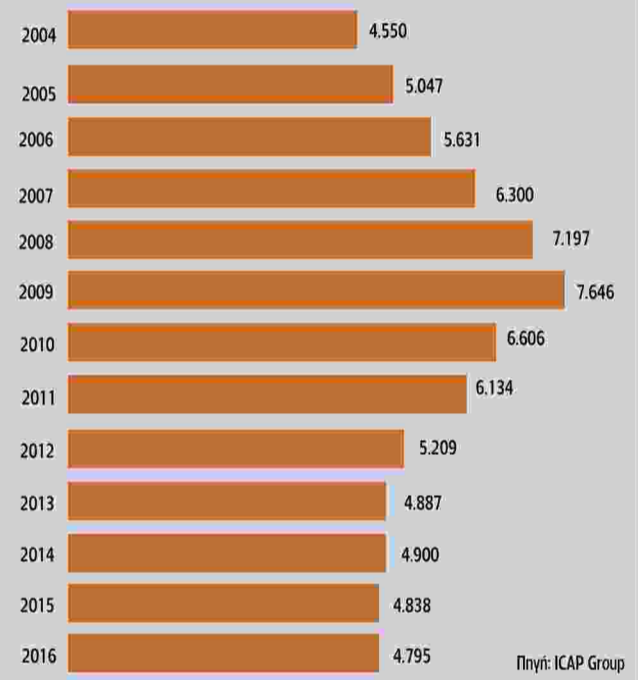
Κατανομή φαρμακείων ανά νομική μορφή

Διάρθρωση τζίρου σκευασμάτων σε φαρμακεία (2015)

Συνολικές πωλήσεις κλάδου (2004-2016, εκατ. ευρώ)

Πηγή: ICAP Group

τον ίδιο «διακριτικό τίτλο», έχουν κοινούς προμηθευτές και παρέχουν εξειδικευμένες υπηρεσίες στους πελάτες τους. Η ραγδαία αύξηση της χρήσης του διαδικτύου για την πραγματοποίηση αγορών τα τελευταία χρόνια είχε ως αποτέλεσμα αρκετά φαρμακεία να προχωρήσουν στη σύσταση «ηλεκτρονικού» καταστήματος προκειμένου να ενισχύσουν τα έσοδά τους. Οι εν λόγω επιχειρήσεις έχουν πολλαπλασιαστεί τα τελευταία χρόνια, καθώς εμφανίζουν σημαντική ενίσχυση των πωλήσεών τους, ως αποτέλεσμα τόσο της αυξανόμενης τάσης για αγορές μέσω διαδικτύου όσο και των σημαντικών εκπτώσεων/προσφορών που πραγματοποιούν. Στην ελληνική επικράτεια υπολογίζεται ότι λειτουργούν περίπου 1.000 ηλεκτρονικά φαρμακεία.

Όπως σημειώνει ο κ. Κοντοές, η πλειονότητα πλέον των επιχειρήσεων δίνει βάρος στην προώθηση και διάθεση παραφαρμάκων (ιδιαίτερα συμπληρωμάτων διατροφής, κτλ) και καλλυντικών, με στόχο την αύξηση του ποσοστού των κατηγοριών αυτών επί των συνολικών πωλήσεών τους,

επιδιώκοντας αφενός αύξηση πωλήσεων αφετέρου ενίσχυση της κερδοφορίας.

Με βάση τα αποτελέσματα της κλαδικής μελέτης, τα προβλήματα ρευστότητας παραμένουν, με τις μικρότερες μεγέθους επιχειρήσεις να συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν προβλήματα επιβίωσης. Το 2016 η Πολιτεία προχώρησε στη δημιουργία κατηγορίας φαρμάκων με την ονομασία Γενικής Διάθεσης Φάρμακα (ΓΕΔΙΦΑ), η οποία περιλαμβάνει σκευάσματα που ανήκουν στα Μη Συνταγογραφούμενα Φάρμακα και διατίθενται και από άλλα κανάλια διανομής (π.χ. σούπερ μάρκετ), γεγονός που αναμένεται να επιφέρει μερική απώλεια εσόδων από μια κατηγορία φαρμάκων με ιδιαίτερα ικανοποιητικό περιθώριο κέρδους. Η διατήρηση της δημόσιας φαρμακευτικής δαπάνης σε επίπεδα κάτω των 2 δισ. (1,945 δισ. την περίοδο 2016-2018) εκτιμάται ότι θα συμβάλει περαιτέρω στη σταθεροποίηση της συνολικής εγχώριας αγοράς των φαρμακείων, η οποία αναμένεται να κυμανθεί σε παραπλήσια επίπεδα τη διετία (2017-2018). [SID:10890424]

» Η πλειονότητα των επιχειρήσεων δίνει βάρος στην προώθηση και διάθεση παραφαρμάκων (ιδιαίτερα συμπληρωμάτων διατροφής, κτλ) και καλλυντικών.